

Բաժնի միջանկյալ և սահմանային մար-
քային կապերը պարզապես մեր
մեր շահերը, վերացնում է թիրա-
րական գործընդուն խառնվելու, բարե-
գալի և խիստ չը միջանկյալ քա-
ղաքականությունը ինքնուրույն վար-
չելու ևս գործընդուն կարող է միջ-
անկյալ, որ մեր լարարարությունները գեղ-
բոլոր պետությունները ամենայն հե-
տադարձվում Գերմանիայի, Իտալիայի
ազգայնական և խաղաղության և հա-
սարակցության պահպանման եւրո-
պայում: Իմ իտալական լիկերիսի-
օրիականությունն է ազգայնական
շնորհի ևս ազգայնական շարունա-
կում ևս իմ շահերը պահպանելու մի-
ջանկյալ միջև հաստատված լա-
րարարությունների միջնակությունը,
որ առկա է սերտ ևս դառնում: Այս
տարի ևս առկա ունեցող մարքային բա-
րեկամական փոխանակությունն ունե-
ցող Տիտոսի հետ: Մենք կարողա-
ցանք համոզվել, որ կարող ենք գործ-
վածքում ինքնուրույն արժանիքի վրա,
տնտեսի գրանցում խաղաղության շարունակ-
վում մեր միջանկյալ գործընդուն եղա-
նակը, որ լի է փոխադարձ վստահու-
թյան: Գործընդուն ունեցող համաձա-
նակները Իտալիայի հետ Բալկանյան
վերաբերմամբ ձուլվեց (?), որպես և հա-
մաձայնությունը Բուլղարիայի հետ: Այդ-
պիսով կարելի է ասել, որ միջանկյալ
ևս երբ պետությունները հայտնաբեր-
անալիս գործընդուն վերաբերմամբ:
Միջանկյալ մենք պաշտպանում ենք
բարեկամական լարարարությունները
գեղեցիկ ուղիով պետությունները:

«Ես շնչեցի, որ շատ տարիներ շա-
րունակ մենք Բուլղարիայի հետ հե-
տևում ենք համաձայն գործընդուն-
ված եղանակի Մերձավոր Արևելքի
շարքերի վերաբերմամբ: Մենք համե-
րաշխ ենք Բուլղարիայի հետ այն
քանակ, որ միջանկյալ շահագրգռված
ենք պահպանելու և ամրացնելու եւ-
րոպական կոնցեսիան: Այսպիսի և
Ֆրանսիայի հետ ևս մենք պահպանում
ենք բարեկամական լարարարություն-
ներ և անկեղծ կերպով ձգտում ենք
գործընդուն որոշակի համաձայն եր-
կու պետությունների հետ: Գործըն-
դունությունն եղանակը մարտկան գոր-
ծերի վերաբերմամբ ապացույց է կա-
րելությունների լարարար տարածություն:
Հնարավոր է, որ պետությունները շու-
տով կատարեալ համաձայնություն կը
զան նոր ստվածների ամենակյալ վե-
րաբերմամբ և հիմք կը ստեղծեն իրե-
րի հաստատուն գործընդուն համար շե-
րքի պետությունները: Այդ հարցում
մեր նշանակությունը միջանկյալ ենք հա-
մարում հաշտեցնել տարածություննե-
րը, որոնք կարող են ծագել և չեն
կարող էական լինել և պաշտպանել
այդպիսի անկողնի ստորագրող
պետությունների կոնցեսիան:

«Մի բանի որ առաջ տեղի ունեցաւ
Բուլղարիայի անկախության հաստա-
րակումը, որ հետևանք էր գիպոսա-
տիական ինքնիշխանի Գ. Պոլսում: 24
կարգի ներքո, որ այդ փոփոխությու-
նը համապատասխան է փաստական
գործընդուն, որ Բուլղարիան վարուց
ստեղծել է իր համար: Առաքու-
նիքի միջև համակարգված էր
հետևում Բուլղարիայի այդ պարզա-
մանը և տեղի է նրան իր բարեպա-
կամության բարձրագույն ապացույցնե-
ր: Ես լարարարությունների սկսելու միջ-
անկյալ կառավարությունների հետ իրե-
րի նոր գործընդուն ընդունելու մասին, որ,
իմ կարծիքով, չափազանց ցանկալի
է խաղաղությունը պաշտպանելու հա-
մար Բալկանյան վրա, որ ևս միջև ի-
նկատի ունենա:» (Հ. Գ.)

ՎԵՐՋԻՆ ՏԵՆԵԿՈՒԹԻՆԵՐԻ

Վիեննա, 25 սեպտեմբերի
«Cor. Bureau»-ին հաղորդում են
Մոսկվայից, որ արտասահմանային ստաց-
ված տեղեկությունների պատճառով
անկախ շահագրգռված է նկատվում
հասարակության և բուլղարական մա-
մուլի մէջ: Պակասել է առանձնա-
պէս թիրաք-բուլղարական պատերազմի
երկիրը: Չնայ ամուլի միջանկյալ պաշտ-
պան միջոցները մուծում են իրանց ուժի
մէջ, բայց մոբիլիզացիայի համար
տրված է: Բուլղարիայի անկախու-
թեան հետան յանձնված է արդեն
օսման համար կոմիսարիատին: Նրա մէջ
առկա է, որ վերջին թիրաք-բուլ-
ղարական թիրաքիստությունները ան-
կախությունն յայտարարությունները ան-
հրաժեշտ դարձրին: Մոսկվայի թիրա-
քայ կոմիսարի մինչև օրս չեն
կանչել:

«Cor. Bureau»-ին Բելգրադից հեռա-
գրում են, որ առաքու-նուղարական
լրագրողներից մի քանիսի այն տեղեկու-
թեան իբր առաքու-նուղարական դե-
պիտատան և հրապարակաբանի շնոր-
հակությունից առաջ թշնամական ցոյցի
կապակցություններ, իրականություններ
չէ համապատասխանում: (Հ. Գ.)

Բելգրադ, 26 սեպտեմբերի
«Մամուլագրավա» լրագիրը ասում է,
որ սերբիական կառավարության հո-
տան անբաժանարար է: Սերբիան, բարձ-
րացնելով փոխադարձ հատուցման
(compensation) հարցը, ոչ մի քայլ
անգամ չը պետք է մտածել և առկա
տալ կապակց շարունակելու, իբր նա
հաշտվում է սերբ ժողովրդի ճնշված
կացության հետ: (Եղծված):

«Բաղարախան շրջաններում առաջիմ
պատերազմի երկրիցները հաստատ
չեն: Կառավարությունը վճարական մի-
ջոցներ է ձեռք առնում ցուցերի դէմ:
Կառավարական «Մամուլագրավա»
օրդանի, որ միջամանակ հանդիսա-
նում է հին-արմատականների օրդանը,
կրիտիկական վերաբերմունքը գեղ-
կառավարության հետան ընդունելու
կառավարության գործընդուն հա-
նուլիսն չէ գտնում ամենապարզիկ
կուսակցության շրջանում: Այդ պատ-
ճառով Վելիմիրովի կարիքների գրու-
թիւնը խտրուկ է համարվում: Կարե-
նեան բաղդի վճիռը կը հետևէ հա-
նուլիսն սկսվելուց հետո: Գործընդուն ժո-
մանակ:» (Հ. Գ.)

Ցետին, 26 սեպտեմբերի
Սեպտեմբերի 29-ին, իշխանական
ուկադի համաձայն, տեղի է ունենալու
սկսվելուց հետո արտակարգ նիստը:
(Հ. Գ.)

Վիեննա, 26 սեպտեմբերի
«Cor. Bureau»-ին հաղորդում են Բել-
գրադից, որ սերբիական կառավարու-
թեան հոտան Բելգրադում մեծ դժ-
գոհություն է յարուցանում: Այդ հո-
տայի մէջ տնտեսում են պաշտպանական
լուրդ Բոսնիան և Հերցեգովինան
միջանկյալ դէմ:

Առաջանալի ցուցարար անգլիկ
ամբիւր փորձ է արել ներս խուժելու
արտաքին գործերի մինիստրությունը,
սակայն ժողովարաններ և հրդեհաշի-
ններ լարարարի են: Յուգոսլավիայի
ցրվել են միայն կանչված հետևակ զո-
րանքի երեսույթը: (Հ. Գ.)

Բուխարեստ, 26 սեպտեմբերի
Պաշտոնական լրագիրը հաղորդում է, որ
օտարազգի մի քանի լրագրողներ պնդում
են, իբր Բալկանյան միջնակյալ ծագելու
դէպքում Բուլղարիան կօմպենսիայի հիման
վրա պարտավոր է պատերազմական յար-
ձակում գործերը: Այդ տեղեկությունը լիովն
մտացածր է: Բուլղարիան ընտել արդ-
ատությունները չունի որքէ մեծ պետու-
թեան վերաբերութեամբ: (Հ. Գ.)

Լոնդոն, 26 սեպտեմբերի
Բելգրադի գործընդունություն տեղեկու-
թեան համաձայն, անգլիական կառա-
վարութեանը դիմել է սերբիական կառա-
վարութեան, խորհուրդ տալով չափաւորու-
թեան պահպանել, ունենալ կորեկտ գործ-
ակերտ: (Հ. Գ.)

Բուլղարիա, 26 սեպտեմբերի
Չերեկալոված են սոցիալիստական
կազմակերպություն անգլիաներից մի քա-
նիսը, որոնք մի յանձնաժողով էին կազ-
մել ընդհանուր ընտրողական իրաւուն-
քի առիթով ցուց պատրաստելու հա-
մար և որոնք փողոցային ցուցարարների
դիմել էին արտահանվելու և երկաթնա-
մասնակներով: Ոստիկանութեանը արդեն
հրդեհներ կընէ առանց վկայականների:
(Հ. Գ.)

Մոսկվա, 26 սեպտեմբերի
Բուլղարական գործընդունություն հաղոր-
դում է, որ Ֆեդերատիվ թագաւորը մինի-
ստրների ուղեկցությամբ Եկա Մոսկվայի Զա-
գոր: Բաղար Ժոնիստ Ժամանակ թագաւորը
հանդիպեց քան հովար հոգուց բաղկացած
առերեսին, իշխանութեանը և Բուլղարի-
կութեան և պաշտօնականներին: Բաղարա-
պետը ձառ արտասանեց և մատուցեց թա-
գաւորին աղ ու հաց: Թագաւորը այցելեց
հեղեցիկ, ուր ներկայ եղաւ պատրաստի,
եղաւ գինեւորական կուրում, գինին անցրեց
Ստարայա Ջագորում: Սկսած Կազանիկից
Ստարայա Ջագոր ժողովուրդը կազմութեամբ
ողջունում էր թագաւորին: (Հ. Գ.)

Վիեննա, 26 սեպտեմբերի
«Cor. Bur.»-ին հաղորդում են, որ տեղի
սերբիական դեպիտան սերբիական կառա-
վարութեանը պատուիրել է արտաքին գործե-
րի մինիստրությունը բաղդել Բոսնիայի և
Հերցեգովինայի միջանկյալ դէմ: Սակայն
բաղդը չեն ընդունել, առաքելով, որ սերբ
կառավարութեանը իրաւունք չունի զիջու-
կատական առաջադրութեանը անել այդ
հարցի նկատմամբ: (Հ. Գ.)

Բուլղարիա, 26 սեպտեմբերի
Առաքելի գործերի մինիստր բարձր է-
րեսնալ ընդունեց բոսնիական պատգամա-
ւորութեան, որի գլուխն էր անցել Սերայ-
վի փոխ քաղաքապետ Բ. Մանդելը: Պատ-
գամաւորութեանը շնորհակալութեան յայտ-
նեց միջնակյալ լարար Գործընդուն հարցը
առաջն առնելու համար և խնդրեց հաղորդել
կայսրին իր երախտագրութեանը զգաց-

մունքը: Մինիստրը պատասխանեց, որ
միջանկյալ այդ ակտը կատարեց այն հա-
մուլունքից դրված, որ Բոսնիայի ազգա-
նակութեանը հատուցել է մասնակցութե-
ան և յայտնեց, որ Բոսնիայի ազգաւոր-
կութեանը, առանձնապէս Նորվալիայի, ե-
րախտագրութեան օրինակ կը տալ որոշ
դիմելու նոր պատգամաւոր հանգստու-
թեան և չափաւորութեան զգացմունքով:
(Հ. Գ.)

Լոնդոն, 26 սեպտեմբերի
Թիրաքային Բելգրադի ներկայա-
ցուցիչ հետ խօսակցելիս առաջ. «Մենք
մատուցում ենք ընդհանր բացառաւոր
Բուլղարիայի անկախութեանը և Բոսնիայի
միջանկյալ: Թիրաքային պատերազմական
մատուցութեանը մասին պատուով լուրերը
ճիշտ չեն: Մենք չենք մտածում պատերազ-
մի մասին: քանի մեր իրաւունքները ան-
հետնախել կը մնան և ազգային արժանա-
պատուութեանը կը յարգվի,—մենք բոլոր
ոյժերով կաշխատենք և կը խոստանանք
թշնամական գործընդունութեանը:»
(Հ. Գ.)

Բուլղարիա, 26 սեպտեմբերի
Հիմալիս միջնակյալ դրվել են պատե-
րազմի մասին տարածված տեղեկութեան-
ները, որին պատրաստվում է Առաքու-
նուղար (Հ. Գ.)

Բուլղարիա, 26 սեպտեմբերի
Պատգամաւորութեան նիստում, բարձր
երեսնալ ձառեց յետոյ, որ ընդունվեց
ընտել ու յոխորտուլից ժափաւորութեանը
ընտել զեկուցանող Բակիէնից պարզեց այն
չարժաւորութեանը, որոնք յարուցին Բոսնի-
այի և Հերցեգովինայի միջանկյալ: (Հ. Գ.)

Բուլղարիա, 26 սեպտեմբերի
Չը նշանակ տեղեկութեան արգելքին
սոցիալ դեմոկրատները երէկ երկրիս
կազմակերպեցին 21 միջնակյալ ընդհա-
նուր, զարդան ընտրողական իրաւունքի
օգտին ցուցեր անցրել նպատակով: Ոստի-
կանութեանը ձեռք էր առել ընդարձակ նա-
խադրական միջոցներ:

Մինչև երկուսուկես ժամը 9-ը, մի քանի բա-
ցաւորութեանը, համախմբութեանը ոստիկա-
նութեանը առաջադրեց ցրել: Ոչինչ չը պատ-
հեց, ժամը 9-ից յետոյ ցուցարարների ամ-
բիւրը թիւով մի քանի հարիւր մարդ, ան-
ցաւ Անգրաշի փողոցով, բայց այդտեղ
հանդիպեց ոստիկանական պահակաւորին
Ամբիւրի միջև ոստիկանների վրա կրա-
կեցին ժող 30 անգամ առաջանակները,
որին ոստիկանութեանը պատասխանեց
նոյնպէս կրակելով և ցրեց ամբիւրը: Երկու
կողմից կան մի քանի վիրակտերներ: Շատ
ցուցարարներ ձերբակալվեցին: Հանգստու-
թեանը վերահաստատված է: (Հ. Գ.)

Մոսկվա, 26 սեպտեմբերի
Մեծ բերնական զիջվածություններ գոր-
ծակալ բուլղարական արտաքին գործերի
մինիստրին յանձնեց այն նստան, որով
յայտնվում է, որ բերնական կառավա-
րութեանը չէ կարող ձանաչել բուլղարական
թագաւորութեան, մինչև որ մնացած պե-
տութեանները, ի թիւս որոնց և Թիրաքիան,
չորոշեն իսկութեամբ իրանց վերաբե-
րմունքը դէպի այդ հարցը: (Հ. Գ.)

Բելգրադ, 26 սեպտեմբերի
Երէկ վերնադասական վարժութեանը վե-
րադարձող զորքերին ամբիւր ընդունեց
ցնծութեամբ: Երկրիս ցուցարարների
բազմութեանը լուրեր, որոնք այդպիսիներով
ի պատել թագաւորին, զանազանագի և
զորքի, ու ատուրութեան բացաւորութեան-
ներով Առաքու-նուղարիայի դէմ, անցան
քաղաքի և լիովն: Թագաւորական պալատի
առաջ ժողովել էր անգլիան ամբիւրը, որ
հետեւող թագաւորին երեսակ էր պահան-
ջում: Պատգամը դուրս եկաւ Գետար թա-
գաւորը և զանազանագի, որոնց ամբիւրը
ընդունեց արտասովոր խաղաղաւորութեամբ
Թագաւորը ձառ արտասանեց. «Եղբայրներ,
առաջ տա,—ես խորապէս զգացված եմ այն
ողջունութեանը, որոնցով ողջունեցիք ինձ:
հաւատարմութեանը եղեց, որ ես և կառավարու-
թեանը ամբողջովին կը կատարեմ մեր
պարտը: Այժմ խնդրում եմ ձեզ հանգստ-
տեղութեանը ցրվել ձեզ տեղերը:»
Ամբիւրը պատասխանեց խաղաղեցիկ «Ժե-
վիտ» ով: Թագաւորին հետանալուց յետոյ ցու-
ցարարները հանգստութեամբ ցրվեցին:
(Հ. Գ.)

Բուլղարիա, 26 սեպտեմբերի
Առաքելի գործերի մինիստր բարձր է-
րեսնալ ընդունեց բոսնիական պատգամա-
ւորութեան, որի գլուխն էր անցել Սերայ-
վի փոխ քաղաքապետ Բ. Մանդելը: Պատ-
գամաւորութեանը շնորհակալութեան յայտ-
նեց միջնակյալ լարար Գործընդուն հարցը
առաջն առնելու համար և խնդրեց հաղորդել
կայսրին իր երախտագրութեանը զգաց-

Բելգրադ, 26 սեպտեմբերի
Սերբիայի և Չերնոգորիայի ընդհա-
նուղար լարարարութեանը վերականգնելու
պատճառով, Ցետինի սերբիական զիջ-
վածական գործակալ Բոլանովիցը այ-
սօր մեկնեց իր պաշտօնատեղին:
(Հ. Գ.)

Մոսկվա, 26 սեպտեմբերի
Բուլղարական հեռագրական գործակալու-
թեանը հաղորդում է, որ Բուլղարիայի ան-
կախութեան յայտարարութեանը կապ չունի
Բոսնիայի միջանկյալ հետ: անկախութեան
յայտարարութեանը արգասիքն էր պետա-
կան անգամաւորութեան: Թիրաքիայի նոր
ընթերց խորհուրդ է տալիս Բուլղարիային
բարեկամական լարարարութեանը մէջ
լինել իր հետ: այդպիսիները հնարաւոր են,
երբ Բուլղարիան անկախ կը լինի: Բուլղա-
րիան ոչ մինչև դէմ ազերիսով նպատակներ
չունի: Գրան ապացույց ծառայում է մանի-
ֆեստը և այն հեռագիրը, որ թագաւորը
ուղարկեց սուլթանին անկախութեան յայ-
տարարութեանը անկողն յետոյ: (Հ. Գ.)

Գ. Պոլս, 26 սեպտեմբերի
Բելգրադի ուժեղացման մասին տարած-
ված լուրերը, որոնք ընկում են առաքու-
նական պաշտօններից, բաւականաչափ չափա-
զանցված են: Մինչև օրս տեղի է ունեցել
միայն մի ընկացից ցուց, որի ղեկավար-
ները բանաւորականներ են: (Հ. Գ.)

Մոսկվա, 26 սեպտեմբերի
Բուլղարական հեռագրական գործակալու-
թեանը հաղորդում է, որ Ֆեդերատիվ թա-
գաւորը մինիստրների ուղեկցութեամբ
Գետարովից մեկնեց սեպտեմբերի 25-ին:
Անցնելով Շիպկայի բարձունքից, թագա-
ւորը դիմում էր կուտում ընկած վրնոր-
ները արձանները: Բալկանյան ստորաւում
ուռաց վանքի վանահայրն ու վանականները
թագաւորին օրտաղին ընդունելութեան սար-
քեցին: Վանահայրը ուսերէն լիովնող յայնի
ձառ ուղեղ թագաւորին: Շիպկա աւանում
մարդկանց կատարեց: Շիպկայի աղա-
քականութեանը թագաւորին չեմ ընդունե-
լութեան ցուց տուց: Երկրիս թագաւորը
զնայ Գազարիկ, փասաւոր կերպով ըն-
դունելով ընթերց իշխանութեանը և հո-
գեւորականութեան կողմից, լոյս սեպտեմ-
բերի 26-ի գիշերը թագաւորը կանցկացնէ
Կազանիկում և վաղ կուղարկվի Մոս-
կվայի Զագոր, որտեղ թագաւորին ըն-
դունելու համար պատրաստութեանը են
տնայված: (Հ. Գ.)

Լոնդոն, 26 սեպտեմբերի
«Times»-ը, բալկանյան գործերի առի-
թով կոմպենսացիա գումարվում են թագաւոր-
ութեանը ընտանաւորով, առում է, որ բեր-
նական և ֆրանսիական ազգերը ամբող-
ջովին յոյս են տաւում «Новое Время»-ի
հետ, որ Ռուսական զորքը կը ընէ ան-
շահաւէր ֆրանսիական և անգլիական պե-
տութեանը կողմից: (Հ. Գ.)

Վիեննա, 26 սեպտեմբերի
Բուլղարիայի թիրաքային Գ. Պոլսից հաղոր-
դում է, որ յունաց դիպուս Գրեպարիւր
սեպտ. 25-ին հրաւիրված էր Բ. Դուռը,
որտեղ խօսակցում էր արտաքին գործերի
մինիստրի և մեծ վեչերի հետ: Դիպարիւր
այնպէս, որ Աթինի և Գրեպարիւր իշխանու-
թեանը ժամանակեց չեն կրեւել Յունաս-
տանի միջանկյալ յայտարարման: Դա աղ-
գանակութեան ինքնակամ գործն է: Մեծ
վեչերը խոր ցաւակցութեան յայտնեց
այդ առիթով, անաւանդ այժմ, երբ փո-
խադարձ լարարարութեանը լաւացել է:
(Հ. Գ.)

Մոսկվա, 26 սեպտեմբերի
Ներսիսաւոր թիրաքային և Թիրաքական
մամուլի հանգստացուցիչ աղբյուրութեան
լուրերը ամենայն ապաւորութեան են թող-
նում, Նոյն տեսակ ապաւորութեանը Թիրաք-
իայից: Թիրաքիայի այն յայտարարութեանը, թէ Բ.
Դուռը ոչինչ չէ ձեռնարկել, մինչև որ չը
հաստատանայ, որ մեծ պետութեանը չեն
ընդունում Բուլղարիայի անկախութեանը:
(Հ. Գ.)

Պարիզ, 26 սեպտեմբերի
Այսօր այն կարծիքն է տիրում, որ նը-
րանից յետոյ, երբ Թիրաքային դիպու-
սաւոր-փաշան արտաքին գործերի մինիստր
Պրեզիդենտ յանձնեց Բ. Դուռն հրահանգի նո-
տան, որ պարտական է բաղդ Բուլղա-
րիայի անկախութեան յայտարարութեանը
գէմ, միջնակյալ կոմպենսացիան ձգտածով
լուծման միակ միջոցն է համարվում: (Հ. Գ.)

Գ. Պոլս, 26 սեպտեմբերի
Ստամբուլում Թուրքիայի են կայցված,
որոնցով յուրաքանչէր կարգացվում Երկրի
ենթակից առաքելական և գերմանական
ապարանները:
Վաղը կը գումարվի վաճառականական
նիստը այդ առիթով: (Հ. Գ.)

Կազանիկ, 26 սեպտեմբերի
Երէկ պաշտպանագիր կապեց միջնակյալ
պատարանի մասին Դանիայի և Նորվեգիայի
միջև: արտաքին գրանական արտաքին
պարտքի մինիստրը և Նորվեգիայի գե-
պարտքի:

Պարիզ, 26 սեպտեմբերի
Առաքելի գործերի մինիստր Բելգրադի
սեպտ. 26-ից ցերեկայ ժամը 12-ին մեկ-
նեց Լոնդոն: (Հ. Գ.)

Վիեննա, 26 սեպտեմբերի
Բուլղարիայի թիրաքային Գ. Պոլսից հաղոր-
դում է, որ արտաքին գործերի մինիստրը
սեպտեմբերի 26-ին յայտնել է մի քանի
զիջվածություններ, թէ մասնաւոր մօբիլիզա-
ցիան որոշված է, բայց վերջնականապէս
վճարված չէ, և բացի այդ՝ այդպիսի մօբիլի-
զացիան չէ էլ պահանջել իրաւէի հրատա-
րակութեան: (Հ. Գ.)

Բուլղարիա, 26 սեպտեմբերի
Առաքելի գործերի մինիստր Բելգրադի
սեպտ. 26-ից ցերեկայ ժամը 12-

առաջ կը բերէր, Հնչակեաններու ընտրելին՝ պ. Մարտիրոս Նալբանդեան—որ Երասխան վարժարանի փոխ-տնտէշն էր «Օսմ. Միութեան» և Յառաջագործութեան կուսակցութեան» և Վառնայ մասնաճիւղի անդամ է—մինքն ժողովրդականութիւնն էր վայելէր Տնտեսքը թէ ժողովուրդը իր ձայնը որոշու արեւել տալու Ամեն պարագային թերեւորաւորապէս չի կրնար յաջողիլ Յոյս կայ որ դաշնակցականները և հնչակեանները իրենց քուէն կեդրոնացնեն Մարտիրոս Նալբանդեանի վրայ։

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՏԵՐԵՎՈՒԹԻՒՆԵՐ ԳԱՆՈՒԹԻՒՆ

(Սեպ. 1919.)

Դա լաւ է, 25 սեպտեմբերի

Ամբողջ գաւառի հայ և թուրք գիւղերում գտնական հեղափոխականներն են տարածված և շատ գիւղերում տասնեակներով զոհեր են տանում, թուրք գիւղերում իրաւայի հովանու և չեղբեր թուրք Աքսի-Բարայում։

Մարդ շրջով գիւղերը այն տխուր եղբայրակցութեան է գալիս, որ այս մարդկայաները կենդանիներն աւելի ընդունակ են մեղսելու և գերեզմանախորտեր բացողներն լուռ, քան կուստուրպա առաջագործները։

Դարեր են հարկաւոր, որ մեր ազգէն ժողովուրդը իրան կարողանայ ճիշտներէն ազատիլ։

Այսօր ուսուցիչ քահանայ ժողով կազմեց գիւղացիները մեծամասնութիւնը և յայտնեց որ Կ. Ջ. Բ. Ընկերութիւնը յայտնեց իր 100 ր. նպատակ մեր ծառայողներին, գիւղացիներն իրանց շնորհակալութիւնը յայտնեցին և գոհ սրտով հեռացան ժողովից։ Գիւղացիներին ուրախ տրամադրութեան մէջ պահելու և նրանց բարեբաղդ կատարելու տար շատ դժուար է։

Շնորհակալ շատ շոգ է և արեւի ձառագայիները կիւրծի, երկարատեւ երաշտից յետոյ վերջին օրերը միայն ամպեց երկինքը և մանր անոթն եկան։

Մեղքներդէլ քահ.

ԳԱՌՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԳԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄ ԲՈՒԹԻՒՆԸ ԵՐԵՎԱՆԻՆ

Երևան, 20 սեպտեմբերի

Վաղը տեղի է ունենալու Երևանի թեմի կաթողիկոսական պատգամաւորի ընտրութիւնը, այդ նպատակի համար ընտրատարաւորական ոչ մի ջանք մտքերի փոխանակութիւն կամ ազդեցական միջոցն այժմ արված է չէ, իսկ զոր շնորհիւ, առանձին հետաքրքրութիւնն է նկատուում ժողովուրդական խաւերում։

Ընտրական պայքարը Ռուսաստանի ամեն նախաշաղկապ թեմում, ինչպիսին Երևանին է, արտայայտեց միայն նրանով, որ այսօր, ընտրական նախօրը երեկոյան, 25 հոգեւոր բաղկացած մի խումբ պատուիրակներ թեմական դպրանոցի դահլիճում, թեմական առաջնորդ Յուսէփ արքեպիսկոպոսին նախագահութեամբ, նախապատրաստական ժողով գումարելով զբաղեցին մի շարք հեթանակական անհրաժեշտ խնդիրների ճշմարտութեամբ, ի հարկէ, կաթողիկոսական հարցի հետ անմիջական կապ ունեցող։ Միաձայն որոշելով կաթողիկոսական առաջին թեմական առաջնորդի Իգորիւնան արքեպիսկոպոսին, և բացասական վերաբերմամբ արտայայտեց Օրմանեանի թեմականութեան (ընդհեմ մի ձայն), և վերջում պատուիրակները մէկի առաջնորդի ի նկատի առնելով Դուրեան եպիսկոպոսի թեմականութիւնը։

Իսկ ամենազլաւոր աշխատանքը—պատգամաւորական թեմականութեան հարցը այդ օրը ճշմարտական շարունակ։ Ըստ երկու թեմի, հաւանած պատուիրակները մէջ ձգուում են ի համարաշխարհութեան և տրուում և տարածաշխարհութեան իր կան կաթողիկոսական պայքարին առաջին թեմականութեան վերաբերմամբ, այդ պատճառով էլ նախապատրաստական ժողովում հոսանքների կամ ուղղութիւնների պայքար չի նշմարվել։

Թուում է ինձ, որ պատուիրակների հետաքրքրութիւնը կենտրոնացած է ոչ այնքան կաթողիկոսական թեմականութեանը անձնատրուութեան շուրջը, որքան պատգամաւորականութեանը։

Սակայն այդ մասին կը գրեն վաղվա ընտրութիւնները յետոյ։

21 սեպտեմբերի

Այսօր տեղի ունեցաւ պատգամաւորի ընտրութիւնը։

Արեւելքը «Մշակի» մէջ տպագրված հետաքրքիր արդէն յայտնի է մեր ընթերցողներին, ուստի ես կանցնեմ բուն խնդրին։

Պէտք է նկատել, որ նախապատրաստական ժողովում արտաքուստ ձեռք հասնում էր ինչպէս իրական զարգացող պատուիրակների համակարգչութիւնը յորս ցնդելը այսօր, հինգ որ ընդգրկելու համար պատգամաւորական թեմականութեանը։

տեան ժամը 10-ին, թեմական դպրոցի սրահում, 45 պատուիրակների մասնակցութեամբ, Բացակայում էին 9 հոգի։

Թեմական առաջնորդը բանալով ժողովը, ստորագրելով ներկայ եղող պատուիրակների ցանկը և բացատրելով ժողովի նպատակը, առաջարկեց ընտրել նախագահ։

Պատուիրակների ժողովը նախագահ ընտրելով Վասիլ Եղիազարեանին և քարտուղար՝ Ս. Տէր. Գարբիէլեանին, անցաւ իր հերթական պարագայունքներին։

Ժողովը նախ ծանրացաւ նախապատրաստական ժողովի շարժման խնդիրների հետ և ապա իր կողմից մի քանի լրացումներ անելով՝ միաձայն որոշեց պարտաւոր մասնագետներ տալ իր ընտրած պատգամաւորին։ Այդ ծանրաշունքի համաձայն մեր առաջին ընտրելին է Իգորիւնան արքեպիսկոպոսը։ Երկրորդ թեմականութեան վերաբերմամբ ժողովը բացատրեց չը վերաբերվելով հանդերձ Դուրեան եպիսկոպոսի թեմականութեանը, դրական որոշում էլ չը կայացրեց նրա մասին, բաւարար չը համարելով թէ լրագրական և թէ նրա թեմականութեանը պաշտպանող պատուիրակի առում տեղեկութիւնները յանձնարարելով պատգամաւորին անպատճառ ճշմարտ իր իրականութիւնը ուղղութեանը պատկանող թեմականութիւն։

Որովհետեւ պատուիրակներից մէկը (Ընձակ վարդապետը) կաթողիկոսական թեմականութեանը առաջարկեց Սուրենեան, Պարզեան և Յուսէփ (Երեւանի առաջնորդ) արքեպիսկոպոսներին, ուստի ժողովը զանազանութեան երկարակողմի նրանց արժանաւորութիւնները, հետևողական գտնվեց և նրանց մասին, ինչպէս և առնաաւարակ Ռուսաստանի եպիսկոպոսներին,—և բացասական որոշում կայացրեց, ինչպէս որ կայացրել էր Օրմանեանի մասին։ Այդպիսով Երևանի թեմական պատգամաւորին յանձնարարելով է աշխատել որպէսզի ներկայումս կաթողիկոսական պաշտօնի թեմական համարվող Օրմանեան, Պարզեան և Սուրենեան արքեպիսկոպոսները չը մտցվեն նոյնիսկ կաթողիկոսական քառասուն ցանկի մէջ։

Ժամը 2-ին ժողովը ընդհատվեց և վերականգնվեց ժամը 5-ին։

Մանդատների խնդիրը վերջացնելով, ժողովը, առաջ քաշելով ընդհատված անկողն յետոյ, դիմեց պատգամաւորի ընտրութեան։ Թեմականութեանը առաջարկեցին Սերապիան Տիգրանեան, Աւետիս Ահարոնեան, Սամսոն Յարութիւնեան, Վասիլ Եղիազարեան, Գրիգոր Տէր. Սահապեան և Լեւոն Սուրենիւն։

Պէտք է նկատել, որ անհրաժեշտ է բացակայ թեմականութեանը դուրսը համաձայնութիւնը պատուիրակների մի մասը պահանջեց իստաճիկ ընտրութիւնները վաղվան, որպէսզի ստանան իրանց թեմականութեանը համաձայնութիւնը։

Ժողովականները միւս մասը, սակայն, ի թիւս որոնց և 13 գիւղացի պատուիրակներ, առաջնորդ նրանց պատճառաբանութեաններին՝ պահանջում էր շարունակել և վերջացնել ընտրութիւնները սահմանված ժամը։ Կողմերի համաձայնութեամբ նախագահը ճշմարտութեան դրեց ընտրութիւնները շարունակելու, չը յետաճեւոր հարցը, որը ընդունվեց 27 ձայնով ընդդէմ 17-ի։

Բուժարկութեան այդ ելքից դժգոհ մնալով, յետագիւ Կոստանուդիները, թուով 17 հոգի, թողին և հեռացան ժողովից։ Միաժամու մասը շարունակեց ընտրութիւնը։ Եւ որովհետեւ Լ. Սուրենիւնը հրաժարվեց ընդել իր թեմականութիւնը, ընտրութիւնները միայն Վասիլ Եղիազարեանը և Գրիգոր Տէր. Սահապեանը որոնք և ճշմարտութեան ժամանակաշրջանը հաւասար ձայնից 17 սպիտակ և 8 սև ձայնը լուծվեց իր հաղթանակով։ Վասիլ Եղիազարեանը ընտրվեց պատգամաւոր և Գրիգոր Տէր. Սահապեանը՝ փոխառնորդ, երկուսն էլ առաջարկականներ։

Վերջում ընտրվեց մի մասնագործող դիւրեկիւնները խմբագրելու համար։ Ընտրութիւնները հրաժարվող կողմը բողոք է ներկայացրել պատճառաբանելով որ ճշմարտութեան ժամանակ 2/3 թիւն չը կար։

Այդ բողոքը թերեւս հիմնական լինէ՛ր թէ՛ նրանք հրաժարված լինէին նաև շարունակելու կամ յետագիւ Կոստանուդիները ճշմարտութեան հարցը ճշմարտութեան թեմների կամ պատճառաբանելու իրանց հրաժարական օրինական հիմունքներով։

Դրանից բացի ի նկատի առնելով կաթողիկոսական ընտրութեան մոտալուտ լինելը և այն հնարաւորութիւնը, որ ընտրութիւնները կատարող պատուիրակների խմբակը բեկանվելու դէպքում կը հրաժարվի մասնակցել նոր ընտրութիւններին, հիմա կայ կարծիք, որ բողոքող խմբագրականութեան անհիմն պատճառաբանութիւնը չը յաջգրվի։

Պատգամաւորական ընտրութիւնը պարզօրէն ցոյց տուցեց, որ Իգորիւնան թեմականութիւնը և բողոք գրողները ու կաթողիկոսական ոչ ցանկալի թեմականութեան վերաբերմամբ բացասական որոշումներ, համարեալ, միաձայն ընդունող պատուիրակների համարաշխարհ ժողովում, ուր ուղղութեան տարբերութիւնն չէր նկատվում, սկսվեց անհամաձայնութիւնը և հոսանքները միջոցները պատգամաւորի թեմականութեան հարցում, որովհետեւ դեկալարութեան ու պրնցիպիի երկարագործութիւնը յայտնի մի խմբակի կողմից գերազանցվում էր կաթողիկոսական խնդրից։

Դրան իմ անհատական ազատութիւնը այդ եղանակով։

ԲԱՌՈՒԹԻՒՆ ԹԻՒՐԿԱՅ ՀԻՒՊԱՏՈՒՄ ԴԵՄ

ԵՂԱՎ ԲՈՂՈՒԹԻՒՆ ԱՌԻԹՈՎ

Բաթումում օրվայ խոսակցութեան նիւթը, հայերի և թուրքերի շղանաւում, թուրքաց հիւպատոս Բեմիլ բէյի դէմ եղած ուղղորդական բողոքն ու այդ առիթով Պարսից նոր ժամանած ընդել Մէհմէդ Ալի բէյին է։

Հետաքրքրվելով այդ հարցով, մենք մի քանի անգամ առիթ ունեցանք խոսակցելու բողոքող կողմի մի քանի ինտելիգենտ անձների, ինչպէս նաև հիւպատոս Բեմիլ ու ընդել Մէհմէդ Ալի բէյերի հետ։ Վերջիններս հետ, հիւպատոսարանում, ուղիղ 2 1/2 ժամ խոսակցեցինք։

Բողոքողներին առում իմ հարցին, թէ ինչպէս է կայանում ձեր բողոքը հիւպատոսի դէմ, նրանք պատասխանեցին թէ՛

— Հիւպատոս Բեմիլ բէյը մի անիմալ և վերին աստիճան շահաւոր մարդ է։ Նա շահագործեց և թուրքերին անհամարաւորութիւնը և «ժեմեթ-թուրքեր» առնելու նա երկէ հին բէմիլի ամենաթուրք պաշտպանն էր, այսօր մոլեական գաւազանով «երեստատու-թուրք» դառնալ է ձեռնացնում և այդպէս կեդրելով իր իսկական էութիւնը՝ օգտուում է առիթից և պոլիում խեղճ ու զուսառ ժողովրդին։

— Ունեցեմ ասեմ, Բեմիլ կերպ է նա պոլիում խեղճներին։

— Հիւպատոսը հայերից, փոխանակ իւրաքանչիւր պատգամաւոր (սահմանեց անցնելու վկայական) ստանալու 1 ր. 72 կոպէկ, ստանում է անպէս չուսմար։ Նա պահանջում է, որ այն հայերը, որոնք որ 12 տարվայ ընթացքում իրանց անցաւերը նորոգել չեն տուել, իւրաքանչիւր տարվայ համար վճարեն 2 ր. (25 դրոշ), ուրիշ 12 տարվայ համար 24 ր. իւր տուգանք։

Պէտք է նկատել, պարսից, որ օրինաբար ընտրված տուգանքը, մի տարվայ համար, 20 դրոշ է գրվել, ուրիշն նա բացէ ի բաց 5 դրոշ ասել է ստանում և ստացածը մատանը չէ մացնում։ Այսինքն 25-ի տեղ 20 դրոշ է գրում։ Պէտք է ասել, որ այսպիսի հրէշային տուգանք, հին բէմիլի օրոյն իսկ, ոչ մի հիւպատոս չէ ստացել ինչպէս չեն ստացել, սահմանադրութիւնից յետոյ մասնաւոր, և թիֆլիսի, և Փոթիի հիւպատոսները։

— Բայց ինչու միայն հայերի մասին էր խոսում, չէ որ յոյների, թուրքերի էլ են դնում։

— Ոչ, պարոն, այստեղ հարցը այլ է։ Այդ նոյն հայերը հին բէմիլի օրով եթէ ցանկանային, եթէ աղային, եթէ լաց ու կոծ իսկ լինէին, արեւմտահայերն նրանց անցաւերը ոչ թէ չէին նորոգել, այլ և հիւպատոսարանից հայտնաբերվող վաշտալիքին, որպէս անվտանգի մարդիկ և այսօր, երբ սահմանադրութեան հրապարակութիւնով այդ խեղճ հայերը մի քիչ շունչ գրելու ջանք, հաւ իրանց չը գործած յանցանքը համար հիւպատոսը առաջին քիչ են ենթարկվում։ Բայց ինչու համար, միթէ պատուիրակներ անգլութիւն, անաստանութիւն և նշանակում։ (Այս խօսքերը ասողը մի իսկանաս ու պատուաւոր թուրք մարդ էր)։

— Արդեք հիւպատոսի այդ պահանջին ենթարկողները եղել են։

— Ի հարկէ։ Սահմանադրութեան հրապարակումով ամբողջապէս յետոյ, անպայպ հայերից ձերաբարձր ցանկացողները ստիպվեցին համակերպել նրանք ինքեթ ու պահապան պահանջներին և վճարել մի պատկանի համար 2—15 ր. Եւ պէտք է դիտարկել, համար, որ այս անգամ տուգանքները մի մասը բողոքողին չէ էլ մտել տուարի մէջ։ Իսկանասը երբ ստացելու անհրաժեշտ է, իսկ մի մասն էլ արձանագրվել է ոչ այսպէս, ինչպէս ստացվել է, այլ դրոշի վերաբերվող, որով մենք բողոքում և մտել։ Սրանցում է կայանում մեր հիւպատոսի խոշոր անձնական շահը, որը կազմում է իր ստացած ամսականից մի քանի սնդած առիթ։

Տուգանքի մասին բողոքողները ասել են հայերն են եղել, որոնց ձայնից են և թուրքերն ու յոյները։

— Ունեցեմ ասեմ, ուրիշ ինչ բանից զանգատ ունեց։

— Պարոն, այդ անձը չը նայած որ Եւրոպա է եղել, բայց տարբերակ ըստապատուութիւն իսկ չուներ, այլ և այլ ձեւ հայտնութիւնները նրա էութիւնն են կազմում, իսկ պատգամ կանչել և մասնաւոր ծեծելը ի հոգեւ և սրտի զաւթանութեան ամենալուր զգուսականներն են։

Ծեծի և հայտնաբեր մասին բողոքողներ եղել են քաղաքապետ թուրքերը։ Հիւպատոսի յարձակման ենթարկվողները մասնաւոր ներքին անում միայն երկու իսլամներին անունը՝ Կալ-օղլը։ Ամէնէ կենդանի և Կալ-օղլը Եւրոպայից էին։

— Այն ինչերն, միայն այս պատճառներն էին, որ ձեռք գրեցին հայերին բողոք բարձրացնել Բեմիլ բէյի դէմ։

— Այո, պարոն, այս կարիք ընթացք հին բէմիլի ժամանակ էլ նա այլ տեղիւմ ունեցել է, բայց այս ժամանակ մեր ձայնը խեղճված էր, իսկ այսօր ամօթ չէր լինի մեզ համար լուր ու անիմալ։ Ոչ, ձեռք այդ անձը չէինք կարող և անա օգուտուն ակնկարծներ թէ թուրք, թէ հայ և թէ յոյն հաւատարմութիւնից բաղդարվել։

մարդիկ հեռագրով բողոքեցին հիւպատոսի դէմ մեծ վէպի Բեմիլ փառային, խնդրելով անձին այդ հարստահարիչի ախորժակը և հեռացնել նրան Բաթումից։ Երեք օրից յետոյ, հիւպատոսը ստացել է մի հեռագիր, որի վրա մի որոշ չափով նուազեցրել է իր անհիմն պահանջները պահելով միայն, սակայն, իր պոռնակահանիւր և ծեծի սովորութիւնը, որը և պատճառ է դարձել երկրորդ անգամի գրաւոր և հեռագրական բողոքին Այս բողոքի հետևանքն էլ եղել է ընդել Մէհմէդ Ալի բէյի գալը։

Այս մասին հետեւալ անգամ։

Գ. Վ.

ԴԱՍԱՍՏԱՆԱԿԱՆ ԴԱՆՔԻՆԻՑ

Սեպտեմբերի 26-ին, թիֆլիսի նահանգական գաւառարանի երկրորդ բեմական բաժնում նշանակված էր «ՅԱՅԱՅԱՅ» լրագրի նախկին խմբագիր Գրաւոր գործը, որի մեղադրական աղաւ կազմված էր, պատճ. 1535-րդ յօդուածով։

Պաշտպանի միջնորդութեան համաձայն, դատարանը գործի ճիշտութիւնը յետաճեց մինչև պաշտպանի կողմից վկաներ կանչելը։

Ծ Օ Լ Ե Ր Ա

— Վերջին օրերն, ցրտերն ընկնելով թիֆլիսում, հակաթիւրային պատուաւորութիւնը ընդունողները թիւը պակասում է։ Նա բացատրվում է նրանով, որ խորանք քաղաքում աստիճանաբար թուլանում է։

— Սեպտ. 25-ին օրվաթուրով թիֆլիս բերին խորային նշաններով հիւանդացած բաւարները Լապար Միկայելովի, մեղուկ Սաֆար-օղլուն, Եփիմ Եւրդապիւն և Կարեն-աթի Վաշիսիւն։

ԵՆԻՔԻՆ ԼՈՒՐՈՒՄ

— Նկատի առնելով Բորժոմի և Սուրամի ճանապարհներում վերջինս յաջորդաբար կրկնվող յարձակումները և առաւելութեան տարը, Գորգիսի փոխարքայի պաշտօնաւորները հարկաւոր է գտել թիֆլիսի նահանգում, Յ միայն ժամանակով, հաստատել Գորգիսի քաղաքապետի աստիճանի պաշտօն, նրա իշխանութեան տակ զինվող Բորժոմի և Սուրամի գաւառական ոստիկանները։ Այդ պաշտօնի համար նշանակվում է ինչ. Սալախիւ։

— «ՅԱՅԱՅԱՅ» պաշտօնական լրագրում կարգում ենք. «ՅԵՐԵՎԱՆԻՍԻԱՆ 1) Թիֆլիսի ոստիկանապետի վարչութեանը կից գտնվող խուզարկութեան բաժնի կառավարչ Մայիսիւն, որ բանտարկվում է կոմիտէականական վարչութեան մէջ 7 օրով՝ միջնորդ ներկայարարութեան արհեստանոցի գործակալատրուհու գործում անկարգութիւն թուլ տալու համար 2) և նոյն բաժնի պաշտօնեայ Բաբայանովը՝ Սալախիւն որդու յաջորդութեան զործում անգործութեան ցոյց տալու համար»։

— Գորգիսի քաղաքական բարձր դասընթացներում (Ալեքսանդրեան այդի) վաղը, երկու շաբաթի, օրեկտին ժամը 7-ին, Բորժոմի համալսարանի դոցենտ Բաղդատ Սալախիւն կը կարգաւ իր երրորդ դասախոսութիւնը «Առաւելու Բարիքի պատմութեան» մասին հետեւեալ ծրագրով։— Գորգիսի, վերջին Անժնիւնները, Ալեքսանդր Մոսի և Երեմիա-ցիները, Արապիւնները, Արտակարս (Արտաշէս) և Արտաշատի հիմնական լրագրական, Տիգրան Մոսի և Գոնիայի Միւրադու Մուսաբեկի։ Դասախոսութեան ժամանակ ցոյց էր արդեն պատկերներ մոգական լապտերաներով։

— Այսօր, սեպտեմբերի 28-ին, Գայի-անան դպրոցի դահլիճում Գ. Երեմիան կը կարգաւ հայերին լեզուով նկարչութեան արժեքական մեծագործ դասախոսութեան մասին դասախոսութիւն։ Հրաւիրվում են այս առարկայով հետաքրքրվ

ՅԱՅՏԱՆԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍՆԱՌՐ ՀԻՄՆԱՆՈՑ
ԲՅԱՅՏԱՆՈՐ Բ. ՆԱԽԱՐԱՐԻՆԵՐ
Հիմնված 1880 թ.
(Գուգիս, Գործարարական հանգիստ)
Ամեն օր, բացի կիրակի օրերից
ԱՌԱՐՈՑՆԵՐԸ
Բ. Ա. ՆԱԽԱՐԱՐԻՆԵՐ—11—12 ժ. վերա-
բերված և վերաբերված (սեփեթիս) հ. 1
Գ. Մ. ԶԻՅՈՎԱՆԻ—9 1/2—10 ժ. տեղի
ներքին և ներառյալին
Զ. Բ. ՌԱԲԱՆԱՆԻ—10—11 ժ. ման-
կապարտության, կանանց և երեխայի հ. 1
Ս. Մ. ՄԱՐԻՆԻ—10—12 ժ. անհատի, կո-
նյակի և բերի հ. 1
Գ. Մ. ԱՆՏԻՍԵՆԻ—11—12 ժ. մորթու-
ման, վերաբերվածության և միջանկյալ
Մ. ՓԱՌԴԱՆՈՎ—12—1 ժ. ներքին և
երեխայի հ. 1
Ա. Պ. ԿԱՐԱՊԵՏԵՆԻ—1—1 1/2 ժ. ներ-
քին և երեխայի հ. 1
Ի. Ն. ՌԻՇԻՆԻ—Մ. ՏՈՒՐՈՎԻՉ—1 1/2
—2 ժ. մանկապարտության
Գ. Մ. ԳԱՌԻՊԵՆՈՎ—12—12 1/2 ժ. կա-
նաչառության և մանկապարտության
ԵՐԵՎԱՆԻ
Օ. Վ. ԳԵՏԵՎԱԿԱՆՍԻ—5 1/2—6 ժ. ման-
կապարտության, կանանց և երեխայի հ. 1
Բ. Ֆ. ՄԱՐԶԻՇԵՎԻՉԻ—5 1/2—6 1/2 ժ. ներ-
քին և երեխայի հ. 1 և ծաղկահատում
Ա. Ֆ. ԳՐԻԳՈՐԵՆԻ—6—7 ժ. վերաբերված-
ության և օգնության համար առանձին
Հիմնադրանքի վերաբերված
ԲՅԱՅՏԱՆՈՐ Բ. ՆԱԽԱՐԱՐԻՆԵՐԻ
ԲՅԱՅՏԱՆՈՐ Բ. ՆԱԽԱՐԱՐԻՆԵՐԻ

Գ. Ն. ՄԱՐԱՔԵԱՆ

Ներքին և երեխայի հիմնադրանքներ, ա-
ռանձին առանձին ստանդարտ և աղբյուրի հի-
մնադրանքներ
Հիմնադրանքի ընդունումը—12—1 առաջատար
Ներքինները—5—6 երեխայի
Միջանկյալները—36, ա. ձախճանքներ
100—25

ՀՐԱՆԻՐ

Կաթնովի և Գեղարք եկեղեցու ծխական
դպրոցի հոգաբարձության ժամանակը (ըս-
տով) լինելով թիվ 1 սրբազան առաջնորդի
առաջնորդության պիտի կատարվի նոր
ընտրությունները. ուսուցիչի ընտրությունը
և նոր եկեղեցու արևմտյան սեղանի 25 տարեկա-
նից բարձր հասակ ունեցող բոլոր ծխա-
կաններին շնորհ բերել եկեղեցու սեպակե-
րերի 28-ին, կիրակի օր, ժամը 12-ին, մա-
նակցելու ընտրությունները
Հրաչեյը երբեք անգամ լինելով ժողո-
վը վերջական է
Կաթնովի եկեղեցու միջանկյալ
Ստեփաննոս առ. ք. Ստանդարտից

ՀՐԱՆԻՐ

Սեպակերի 28-ին, կիրակի, ժամը 12-ին
պատարագից լիտուրգիան և ծխական
ժողովը ընկնելու հոգաբարձության հա-
շտակները, լիտուրգիան և նոր եկեղեցու
հոգաբարձուներ Մոսկովա և Գեղարք եկեղեցու
Գալիսիան օրհորդաց դպրոցի համար
ուսուցիչի ընտրությունը և Մոսկովա եկեղեցու բո-
լոր արևմտյան սեղանի ծխականներին, որոնց
հասակը 25 տարեկան պակաս չէ, շնորհ բե-
րել յիշատակ եկեղեցին նշանակված օրը
ներկայ լինելու հաշտակ և ընտրությունները
Սիմեոն առաք. քան. Չմիկան
2—3

Վարժարանի և երեխաների

Կապիկ են խմբեր, պատրաստելու երեխա-
յոց I, II և III դասարանների համար, ա-
ռանձին, և նոր դասարանները հաշտակե-
րանքների հետ կրկնողություն անել կհաս-
րից լիտուրգիան և ժամը 10 րոպեի, լիտուրգի-
ան 13 րոպեի Բմանյա առաջատար 10—
12 ժ. և երեխային 6—7 ժ. Գրիբոբով-
սկայա փողոց, տուն № 33, բնակարան 4.
Երկրորդ ձևի դուռն, մեծ դռնից:

ԿՐՈՆԻ դասագրքեր

Աղանդական համար Գրքի է 26 ր. 4
1. Առաջին և Կատեգորիալ 25 25
2. Երկրորդ 20 20
3. Երրորդ 30 20
4. Հին ուսում և Կատեգորիալ 50 25
5. Նոր ուսում 40 20
6. Գործը առաջինը 40 20
Ուսուցչի համար
7. Ուղեցույց նոր ուսման 2 5 35
8. Ուսուցչուհի քրիստ. կրոնի 1 50 35
9. Ուսուցչուհի Ե. Ե. 50 35
10. Տան պատվիրան. 50 35
Ցանկացողները կարող են դիմել
ա. Մարասիև Դ. Ս. Մարասիև—Դվորցովա
բ. Գրադաշտանցիների Գուգիսները
գ. Կենտրոնական
դ. Թառայանց
ե. Գեղարք
զ. Յովհաննիսյան (Երևանում)
է. Սոսնիկ

Բ. Ինձ դիմողները Կոմիտե, Կոմերչե-
սկոե շտաբ, տանում են 20, 25, 35%
դիմումը հետևի ամսից լիտուրգիայի ապառնով
հաշտակները
Ցանկ ա. ք. Սանկանյ
10—10
(Ե. 2.)

ՎԵՆԵՍԻՆՈՎԱԿԱՆ ՓՈՂՈՑ № 8.
Նոր բացված արհեստանոցում ընդունում են տղամարդկանց հազուստ-
ների պատուհանները միանգամայն հմուտ և երկար տարիների փորձառու-
ներն ունեցող

ԵՐՈՊԱԿԱՆ ԴԵՐՁԱԿՆԵՐ
ՆՈՐԱՆԵՐ և ԵՐԶԻԵՆ
Նոր տեղում կատարվում է առաջին ընտրությունները և արհեստ-
անոցում ընդունում են տղամարդկանց հազուստ-
ների պատուհանները միանգամայն հմուտ և երկար տարիների փորձառու-
ներն ունեցող
Պատուհանները կատարվում են բարեխղճությամբ, խիստ ճշտապահությամբ
և վերջին մոդայով
Փակերը չափից դուրս եման են
Ներքին են յարգող հասարակությանը համարվելու համար անհամար այցելել
ԱՅՈՊԵԱՆ և ԱՐԶԻԵՆ
(Կ. Տ. Ու.) 20—10

ԺԱՄՄԱՅՈՑՑ
KAVALIER
Հնդկաշերտով գրողների ցանկության ունենալ ճիշտ և իսկական
ժամացույց էման գնով, մենք վճարում ենք 3 ր. 95 կ. ուղա-
մարդկանց բաց տարակ ժամացույց «KAVALIER», վերջին կա-
տարելագործություններով ժամացույցային մեխանիզմի մեջ: Կոր-
պորացիան մուգ-կապույտ գույնի է: Ցիֆերը բացարձակապես ունեցողով կամ
արժանագով: Սրանք ուղղությունը դրանք է: Ցիֆերը բացարձակապես ունեցողով կամ
որի մասին տրվում է երաշխադրություն:
Պատուհանները կատարվում են անմիջապես պահանջը ստանալուց լիտուրգի:
Առաջին համար վերցվում է գնողներից
(Երաշխական Ռուսաստան 50 Կոպ.
Իսկ Ասիական 75 Կոպ.)
Պատուհանները ուղարկել ԴՈՐՈՎՈՄՈՎ
Московский Центральный Складъ Часовъ.
Москва, д. Виноградова № 126.
Բ. Գ.—Կանխավճար ուղարկողներին, գրառվում կամ ժառանգություն, ձրի տրվում է
ժամացույցը շրջա տղամարդի կամ կնոջ:
(Ե. Կ.) 30—20

Առևտրի և արդյունաբերության միջոց. սեփականության հերթը գտնվում
Ս. Մ. ՓԻԼՈՅԵԱՆԻ
Առևտրական Գիտությունների Կուրսեր
(Թիֆլիս, Միքայելյան պողոտա, տուն № 24/4)
Տալիս են երկուսն անձերին ժամանակահատվածում առևտրական կրթությունը: Դասը-
նքները առաջնորդներին տրվում են առանձին առանձին: Առաջիններն են. 1) Հաշի-
պահություն (արաբ. խոսք, ֆրանս. և անգլիական, բանկային և գործա-
րանական), 2) Առևտրական թվաբանություն, 3) Գաղափարաբանություն, 4) Օրենս-
գիտություն (առևտրական իրավունք, մուրհակի կանոնադրություն), 5) Առևտրա-
կան թղթակցություն, 6) Թվաբանություն համարիչի վրա, 7) Կապիտալիզմի, արա-
գագործության (ամենամաս ձեռք ուղղում): Առաջիններն ուսուցանվում են
Արևմտյան Եվրոպայի առևտրական ակադեմիաների ծրագրով: Ամբողջ տարվա
վճարն է 60 ր.:
Գրելու մեքենայի վրա գրելու դասեր
—ՈՍՏՐԵՆՈՒՆԵՐ—
Զբաղմունքների սկիզբը սեպտեմբերի 15-ին: Նոյեմբերի ընդունությունները սեպ-
տեմբերի 1-ից անհետ օր 10—12 և 4—7:
Համառոտ ծրագիրը և կանոնները ձրիաբար տրվում են ուղարկվում են կուրսերի
ընդունում:
Կուրսերի հիմնադր. առևտր. գիտության կանոնադ.
Ս. ՓԻԼՈՅԵԱՆ
(ա. օ.) 20—10

(Հիմնադրամասական Լյուդ)
Պատասխան և նախադիտողություններ
Բրեմենի և Նի-Եվրոպի միջև:

Զարարը երկու անգամ

Հինգ-վեց օրվա ճանապարհորդություն
ովհրաստի վրայով Բացի դրանից
Բրեմենից—Վալդիսթադ
Բրեմենից—Գալիսիա
Բրեմենից—Բադեն
Բրեմենից—Արգենտինա
Բրեմենից—Արևել. Ասիա Առաջադիտ-
վող նախադիտողությունները կարող են խոստովանել
և ճանապարհորդությունների հետ
խնամքով վերաբերվել արդեն յայտնի են
ամբողջ աշխարհին:
Հրեայ դասանություն ճանապարհորդները
Հիմնական Լյուդի անդադարադաշտան նա-
ւերում ստանում են ծխական կերակուր,
որ գտնվում է Բրեմենի քաղաքի հակողու-
թյան տակ: Բացի դրանից հրեայ ճանա-
պարհորդների համար Բրեմենում կայ յա-
տուկ հիւրանոց (Stadt Warschau) ծխա-
կան կերակուրով, սինագոգով և ընթերցարա-
նով:
Բացառությունները տրվում են բոլոր լի-
զույցությունը Տեղեկություններով դիմել հետե-
ւալ հասցեով:
ԳԵՐՄԱՆԻԱ, ԲԵՐԼԻՆ.
Հիմնադրամասական Լյուդ
(Bremen, Norddeutscher Lloyd) 7—4

ԱՅՈՑ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆ-
ՆԵՐԸ ԱՍՈՐՈՑՑ ԵԿԵՂԵՑՈՒՆԵՐԻ ՀԵՑ
Առաջիկ. և հաջիկ. աղբյուրների համաձայն
Առաջինը վարդապետ ՏԵՐ. Միսանյան
XII—335 էջ
Գրքն է 1 ր. 50 կ.
Դիմել էջերում Երևանի վարդապետին
(Ե. Կ. Ե.) 10—5

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՐԳԻ ԱՌԱՋԻՆ
ՏԵՂԵԿԱՏՈՒԽՈՐ ՀՐԴԱՏՈՒ ԲԻՒՐՈ

С. Петербургъ, Невскій 147, кв. 20.
Հաւաքում և տեղեկություններ Պետերբուրգում գտնվող
բոլոր հիմնադրությունների արդյունաբերական գործի դրույթան և ուղ-
ղություն մասին:
Պայմանները և պրոպագանդայի ըստ պահանջման ուղարկ-
վում են ձրի:
(11, 14, 21, 28) 4—4

ՄԱՐԵՆՔԻՆ ԱՆՀՐԱԺԵՏՏ
ՄՈՍԿՎԱՅԻ ԺԱՄՄԱՅՈՑՑՆԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ՊԱՆՏՈՐ
ՈՒՂԱՐԿՈՒՄ Է մի ա յ ն 8 ր. 95 կ.

1) Անգլիական սև պողպատե տղամարդկանց կամ կանանց բաց ժԱՄՄԱՅՈՑՑ: Ժա-
մացույցի մեխանիզմը արտասահմանյան շինուած է և պարզապես լի է համա-
խառնային ժամացույցի ճշգրտագույնությամբ: Լարվում է առանց բանալիի (բեմոն-
տուար): Ժամացույցը բանում է րոպե առ րոպե, որի համար երաշխադրություն է
տրվում: 2) Տղամարդկանց կամ կանանց նորաձև տղամարդկանց շրթալ: 3) Գեղեցիկ
տեսքի բրեյլ: 4) Ժամացույցը գործողությունը ազատ պահող գործիչ: 5) Անգլիական
լուսադրոս պողպատե ԱՍՏԵՐ: 6) Անգլիական: 7) Լիկելի փորը թառ սապոնի հա-
մար: 8) Վրձին սապոնիկու համար: 9) Սապոնի փոշու արդիվ: 10) Թաշխայ շա-
րի արդիվ: 11) Կարագի բմուխից փնջիկ չարմիկու համար: 12) Ցանկացողներին
ածիլի և իր պարագաների փոխարեն կարող ենք ուղարկել կանացի նորաձև
բրեյլ և մի զույգ անդրիկան գեղարարող անանջոնի: 12—14) Տուալետի ար-
դիվադրանք: Բաղկացած հանիլից, սանիլից և կոշիկների կոճկելու կարթից:
15—19) Գալիսիա, բաղկացած կրճիք 2 և մանիկուր 3 արտասահմանյան աշխա-
տանքի գաղափարներից «Մոգերն» հնով, կամ ինչ որ փոխարեն կանանց սանիլի:
20) Անգլիական գրպանի մկրատ: 21) Գրպանի դանակ: 22—23) Գրպանի մատիտ և
գրիչ: 24) Ճանապարհորդական գրպանի թանաքաման: 25) Պարիզյան ստե-
րեյուկայ մեծացող ապակիներով: 26—75) 50 լուսանկարչական գործիքի նկար-
ներ ստերեոսկոպի համար: 76—100) 25 Carte postale բաց նամակների գեղեցիկ իւ-
զանկարներով, որոնք կարող են մի այլոսի գարդ դառնալ: 100—125) 25 լուսա-
դրոս պոստային թուղթ: 126—150) 25 այլախի ծրար: Բոլորի համար միայն
8 ր. 95 կ. Նոյն իրերը, խու ժամացույցով—1 րոպեով թանգ, այլախի 9 ր. 96
կ.: Իսկ արժանիայ խու ժամացույցով միայն 16 ր. 95 կ.:
Խաչի տեսնում էք, սրանից էման չէ կարող լինել:
Ուղարկվում է և փաղիքի վճարով:
Մարերը ձրի: Գործարարությունը օրհանդիսի Ուղարկելու համար յառեկալ տանը-
վում է Եվրոպական Ռուսաստան 65 կ., իսկ ասիական—95 կ.:

Լուսնիկան լիակատար
երաշխադրությամբ:
ՊԱՏՈՒՆԵՐԵՐԸ ՀԱՍՏԵՑ-
ՔՐԵՆ
Московский Центральный
Складъ Часовъ
Москва, д. Виноградова, № 126
Ս. Մ. Փոլով կամ նամակաղբյուրներով գրառական ուղարկողներին իրեն նուէր ու-
ղարկվում է գեղեցիկ բոլոր փողպատի (զարուստիկ) համար:
(Կ. Տ.) 36—19

1860. T.P.A.P.M. С. ПЕТЕРБУРГЪ.

Իսկականները միայն այս զրոյմով

ՈՒՍԱՄԵՐԻԿԱԿԱՆ ԲԵՋԻՆԻ ՄԱՆՈՒՖԱԿՏՈՒՐԱՅԻ
ԸՆԿ. Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՐԳՈՒՄ
ԼՐԻՒ ԵՐԱՇԽԱՌՈՐՈՒԹԻՒՆ

լ ա ռ յ ա տ կ ո ռ ք ե ա ն հ ա մ ա թ

ՊԵՏԵՐԲՈՐԳՈՒՄ ՄՈՍԿՎԱՅԻ ՐԻԴԱՅՈՒՄ ԳԵՐՄԱՆԻԱ	ԵՐԱՇԽԱՌՈՒՄ ՕՐԵՍՏՈՒՄ ՐՈՍՏՈՒՄ ԿԱՐԱՆՈՒՄ ՎԼԱԴԻՎՈՍՏՈՒՄ	ԵՐԱՇԽԱՌՈՒՄ ՕՐԵՍՏՈՒՄ ՐՈՍՏՈՒՄ ԿԱՐԱՆՈՒՄ ՎԼԱԴԻՎՈՍՏՈՒՄ
--	---	---

ՍԵՐՈՒՔԱՆԱԿ ՎԱՅՈՒՔԸ
կատարում է
„ԼԵՐՈՂՈՒՆ ԵՆՑԵՆԼԻՆԵՐ“
Ս Ո Ւ Տ Ր Ո Վ Ս Ն Տ Ո Ւ Ն Ը
(Ե. Կ.)

Երեւանի և Իրերի տեսնում տոնավաճառներում
50—15